

a gabonalisztharmat elleni védekezésben

A különböző kalászos gabonáinkon élősködő lisztharmat-gomba fajok szinte egyidősek a növényvel, a növénytermesztéssel. Annak ellenére, hogy az elmúlt több ezer év során a termesztéstechnológia gyökeresen átalakult, a kórokozók – szabad szemmel láthatóan – viszonylag keveset változtak. Ugyanazon tünetek voltak jellemzőek az ókorban, mint napjainkban.

Növényvédős szakemberként örömmel tapasztalom azt a változást, miszerint egyre több gazdálkodó nem csak járulékos rosszként tekint a lisztharmatra. Idejét múlta az a nézet, hogy: „Nem baj, ha lisztharmatos az állomány tavasszal, hiszen ez azt jelzi, hogy jó termés és évjárat ígérkezik, és a búza is jó.” Az igazán „profi” és elhivatott termesztők komolyan veszik a lisztharmatot. Növénytermesztésük során számolnak lehetséges jelenlétével, készülnek az ellene való védekezésre.

Az utóbbi évek enyhe telei lehetővé tették a már ősszel fertőződött állományokban a lisztharmat áttelelését és tavaszi gyors terjedését. Az évről-évre visszatérő erős fertőzéseknek segített az a tény is, hogy az enyhe telek után szinte a tavasz elmaradásával köszöntött be a nyár. Magyarán, az átmeneti időszak kimaradásával hirtelen 18-20 Co-os hőmérséklet köszöntött be ezen esztendőnkben.

Nem elhanyagolható a növekvő fertőzési esetszámok tükrében az sem, hogy nem tudjuk a vetésforgóban kívánatos korlátozásokat betartani, évről-évre túl magas a kalászosok részaránya. Ráadásul az újabb „divatos” fajták ellenállósága sem minden esetben kifogástalan. Az utóbbi években az aestivum búza mellett előtérbe került a durum termesztés is. A durum fajták pedig jóval érzékenyebbek a lisztharmatra, még a szigorúbb és nagyobb figyelmet igénylő termesztés technológia mellett is sokszor kihívást jelent az ellene való eredményes védekezés.

Az is fokozza mára a kihívást, hogy az utóbbi években (évtizedekben!) a kalászosok első időpontban kivitelezett védelmére szinte csak triazolokat használtunk/használtak a termelők. Az egyoldalú szerhasználat következtében előbb-utóbb törvényszerűen kialakul a kórokozókban a rezisztencia. Saját tapasztalatom is igazolja azt, hogy az elvárt védelmi szint ma már nem érhető el kizárólag ezzel a hatóanyag csoporttal. Mindazonáltal a triazolok önmagukban sosem nyújtottak 100%-os védelmet a lisztharmat ellen.

MI LEHET AKKOR A MEGOLDÁS?

A Sumi Agro palettáján néhány éve elérhető a teljesen új és egyedi **Cyflamid** gombaölőszert! Hatóanyaga a cyflufenamid egy teljesen új kémiai csoport – amidoxin – első, új molekulája.

Kalászosokban hatása a lisztharmatra terjed ki, ugyanakkor a korábbi már ismert hatóanyagokkal ellentétben a gomba számos- és más pontokon beavatkozó életfolyamataira van hatással.

A cyflufenamid növényben való mozgására jellemző a lokálszisztemikus aktivitás, vagyis a kipermetezés helyén képes a levél színéről, annak a fonákára jutni. Mivel rendkívül jó gázhatással is rendelkezik a Cyflamid, ezért az esetleges – pl. nem teljes permetlé fedésből adódó hiányosságokat – is képes eredményesen kompenzálni.

Az elmúlt évek felhasználási tapasztalatai alapján elmondható, hogy a kalászosok valamennyi fenológiai állapotában sikeresen alkalmazható a Cyflamid. Használatával a lisztharmat könnyedén leküzdhető. A Cyflamid esetében is igaz az az alapvető megállapítás, miszerint a legeredményesebb védelem érdekében a kezelést preventíven – megelőző jelleggel – vagy legkésőbb az első tünetek megjelenésekor okserű elvégezni. Mindazonáltal a vizsgálati eredmények alapján elmondható, hogy a cyflufenamid kuratív hatása az alkalmazott hatóanyagok közül a legerősebb.

NÉHÁNY FELHASZNÁLÁSI JAVASLAT A GYAKORLATI TAPASZTALATOKRA ALAPOZVA:

- Idejekorán sikerült a vetést elvégezni. Kellően fejlett a búzaállományunk már ősszel, ami egyébiránt a lisztharmatra is érzékeny fajta és a tél sem volt elég kemény ahhoz, hogy a lisztharmatot fékezte volna a károkozásban. Ekkor már kora tavasszal, az első adandó alkalommal célszerű a kezelést elvégeznünk (T1 kezelés), akár a gyomirtással egy menetben (természetesen amennyiben nem történt

őszi gyomirtás). Ilyenkor megfelelő védelmet kapunk a Cyflamid 0,2-0,25 l/ha-os dózisától és a legtöbb esetben – az időpont koraisága okán – kombinációs partner sem indokolt. Természetesen, amennyiben egyéb gombabetegségek ellen is szándékozunk, netán szükséges védekezni, azt korlátozás nélkül megtehetjük. Üzemi tapasztalatok alapján a Cyflamid a kalászosokban általában használt gyomirtókkal, rovar- és gombaölő szerekkel keverhető, gond nélkül kijuttatható.

- Amennyiben bármi okból a helyzet az előző bekezdésben vázolt esettől eltér és úgy ítéljük meg, hogy a lisztharmat elleni védekezéssel várhatunk még, akkor akár a 2-3 szárcsomós állapotban, sőt még a zászlószóval kiterülésének fenológiaiájában is (T2 kezelés) is elvégezhető a célzott beavatkozás. Ilyen esetben azonban célszerű az engedélyezett – 0,3 liter/ha-os – felső dózist alkalmazni a kezelésre és olyan gombaölő kombinációs partnert választani, aminek a lisztharmat ellen legalább közepes a hatékonysága. Az elmúlt évek megfigyelései és a tapasztalatai alapján elmondható, hogy legtöbbször ezekben a helyzetekben is jelen volt már a lisztharmat a bokrosodás idejében; ugyanakkor valamilyen okból (közgazdasági, szakmai, stb..) a kezelésre csak később került sor.

Összességében elmondható, hogy legyen szó bármilyen kalászos gabona fajról – őszi-búza, -árpa, rozs zab – és azok lisztharmatos betegségeiről; a Cyflamid védelmére bátran alapozhat, hatékonyságára nyugodtan támaszkodhat!

